

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Zbyňka Stanjury, Petra Fialy, Markéty Pekarové Adamové, Vlastimila Válka, Mariana Jurečky, Jana Bartoška a dalších na vydání zákona o některých úpravách v oblasti pojistného na veřejné zdravotní pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2021 (sněmovní tisk č. 1211)

Vláda na své schůzi dne 31. května 2021 projednala a posoudila návrh zákona o některých úpravách v oblasti pojistného na veřejné zdravotní pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2021 a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda si plně uvědomuje vážnost ekonomické situace, ve které se některé skupiny osob samostatně výdělečně činných nacházejí, přesto však musí konstatovat, že předložený návrh zákona je z dnešního pohledu již překonaný. Návrh zákona v podstatě kopíruje úpravu části zákona č. 134/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, avšak oproti době, kdy byla tato vládní úprava přijata, se situace značně změnila, a to jak z pozice osob samostatně výdělečně činných, tak především z pohledu fungování zdravotních pojišťoven. Návrh zákona považuje vláda za nesystémový a odporující logice fungování systému veřejného zdravotního pojištění, neboť primární úlohou systému veřejného zdravotního pojištění je zajišťování zdravotních služeb pojištěncům a nikoliv podpora osob samostatně výdělečně činných v době hospodářského poklesu.
2. Za nesystémový považuje vláda předložený návrh zákona také proto, že počítá s plošným odpuštěním placení záloh na pojistné na veřejné zdravotní pojištění všem osobám samostatně výdělečně činným, a to bez ohledu na to, zda byla jejich činnost, a tím i příjmy ze samostatné činnosti, pandemií vůbec zasaženy. Ne u všech osob samostatně výdělečně činných tomu tak bylo. Kromě toho návrh zákona zvýhodňuje osoby samostatně výdělečně činné před ostatními plátcí pojistného, jako jsou zaměstnavatelé (zaměstnanci, kteří jako poplatníci pojistného platí pojistné prostřednictvím zaměstnavatelů) a osoby bez zdanitelných příjmů, kteří všichni zálohy na pojistné na veřejné zdravotní pojištění platit musí bez ohledu na současnou situaci.
3. Vláda si dovoluje současně upozornit na to, že zdravotní pojišťovny jsou pandemií onemocnění COVID-19 velmi zatíženy, přitom jsou klíčové pro bezproblémový chod zdravotnictví. Aplikací uvedené úpravy by došlo k významnému propadu na příjmové

straně systému veřejného zdravotního pojištění, což je v současné době neakceptovatelné kvůli potřebě financovat rostoucí výdaje na zdravotní služby. Jak i předkladatelé uvádí, mohla by klesnout schopnost některých zdravotních pojišťoven řádně plnit své závazky vůči poskytovatelům zdravotních služeb, což by způsobilo problémy na straně poskytovatelů zdravotních služeb, a tím snížení dostupnosti zdravotních služeb. Úloha poskytovatelů zdravotních služeb je v současnosti významná i z důvodu potřeby nahradit výpadek odložených zdravotních výkonů kvůli pandemii onemocnění COVID-19.

4. Dále je vláda též toho názoru, že oproti situaci panující v roce 2020, v současnosti existuje řada mechanismů podpory osob samostatně výdělečně činných, vytvořených Ministerstvem financí, Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem práce a sociálních věcí, a to například zákonem č. 95/2021 Sb., jímž byl od 1. února 2021 zdvojnásoben kompenzační bonus pro osoby samostatně výdělečně činné na 1 000 Kč denně. Toto navýšení plně kryje teoretickou úsporu pro osoby samostatně výdělečně činné vzniklou aplikací předloženého návrhu zákona. Nelze opomenout ani skutečnost, že uvažovaná úprava znevýhodňuje poplatníky, kteří od 1. ledna 2021 podle zákona č. 540/2020 Sb. vstoupili do režimu tzv. paušální daně.
5. Vláda si také dovoluje připomenout, že zdravotní pojišťovny již dnes umožňují na žádost pojištěnce odložit povinnost platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění například formou splátkového kalendáře, což vláda považuje za vhodnější nástroj umožňující větší adresnost plátcům, kteří skutečně pomoc potřebují, ovšem je zatížen příslušnými sankcemi, a tak pojištěnec musí zvážit potřebnost využití tohoto instrumentu.
6. V neposlední řadě vláda též upozorňuje na skutečnost, že u návrhu zákona je třeba přezkoumat, zda se nejedná o veřejnou podporu podle práva Evropské unie. Vzhledem k tomu, že návrh zákona obsahuje analogickou úpravu k některým opatřením podpory podle zákona č. 134/2020 Sb., který byl později notifikován Evropské komisi a schválen jako povolená podpora (SA 57358), půjde patrně o změnu parametrů existující podpory, což rovněž vyžaduje notifikaci Evropské komisi. Posouzení slučitelnosti opatření bude v takovém případě vycházet z čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie s ohledem na oddíly 2, 3.1 a 3.9 Dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19 (2020/C 91 I/01), v platném znění.